

Hvidovre Kirke

Lars Ellgaard · Tuesday, January 13th, 2015

Drabet

Om aftenen den 29. december 1944 ringede det på døren hos lærer Søren Birktoft i hans hjem på Hvidovregade 5. Udenfor stod tre unge, bevæbnede mænd, der udgav sig for at være betjente fra det tyske sikkerhedspoliti. De trængte ind i huset og beskyldte Søren Birktoft for at være kommunist og for at arbejde illegalt for modstandsbevægelsen. Birktoft sagde, at han altid havde været socialdemokrat, og det ville præsten kunne bekræfte. Sammen gik han og de unge mænd nu over mod præstegården. Ifølge de tre unge mænds forklaringer til politiet et halvt år senere, satte Søren Birktoft pludselig i løb et stykke fra præstegården, mens han råbte: *Jeg er socialdemokrat!* Den ene af de unge mænd greb hurtigt sin revolver og skød Birktoft, som faldt til jorden. En af de andre affyrede så det dræbende skud i panden.

Motivet

I virkeligheden var de tre unge mænd ikke tyskere, men danske modstandsfolk, som dræbte Birktoft på baggrund af falske anklager. Anklagerne kom fra den lokale præst Svend Aage Stiigvad. Gruppeføreren, den 18-årige smedelærling Aksel Rasmussen, var nært knyttet til præsten, der i sin tid havde konfirmeret ham. I månederne op til drabet havde han opfattet præsten som en lederfigur for den lille gruppe, og ifølge Aksel havde han opfordret dem til at rydde Birktoft af vejen, fordi han var farlig for modstandsbevægelsen.

Efter likvideringen fik både Aksel og andre modstandsfolk dog mistanke om, at der lå andre motiver bag præstens opfordring. Det viste sig, at Birktoft havde insisteret på at få undersøgt, hvor de 20.000 kroner, Stiigvad havde samlet ind til en ny kirke, var blevet af. Beløbet svarer i dag til 1/2 million kroner. Pengene var forsvundet, og et par måneder før drabet var præsten derfor blevet suspenderet. Selv hævdede han, at pengene var gået til hjælpearbejde for Dansk Samling til transport af jøder. Det var der dog ingen beviser for, men Stiigvads egen økonomi var derimod blevet meget bedre.

Straffen

I september 1945 blev pastor Stiigvad, 36 år, sigtet for anstiftelse til mordet på Søren Birktoft. Han blev også sigtet for underslæb, sædelighedsforbrydelse mod en 15-årig konfirmandinde, brandstiftelse, bedrageriforsøg og flere tilfælde af angiveri til de tyske myndigheder. Den 17. januar 1947 faldt dommen på fem års fængsel for uagtsomt manddrab, underslæb og to tilfælde af brandstiftelse. Stiigvad nægtede til det sidste at have opfordret til mord, men indrømmede, at han og Birktoft havde været

uvenner. Dagen efter domsfældelsen skrev aviserne, at: *ligesom Stiigvad havde været fuldkommen rolig og behersket under sagens forløb, hørte han også dommen uden nogen synlig reaktion.*

Efter at han havde afsonet sin straf, forsøgte Stiigvad i 1949 at oprette en frikirkemenighed i København. Han blev dog stoppet og udmeldt af Den danske Præsteforening. Herefter tog han navneforandring og arbejdede som overlærer indtil sin død i 1979. Han boede efter krigen få kilometer fra Hvidovre.

To af de unge mænd, Preben Garset og Aksel Rasmussen, der havde udført likvideringen, blev afhørt af politiet. Den tredje, Otto From-Petersen, blev dræbt af HIPO i 1945. Garset og Rasmussen var tilbageholdt i flere måneder, før de blev frikendt for drabet på lærer Birktoft.

Mindet

På årsdagen for mordet på Søren Birktoft blev der den 29. december 1945 afholdt en mindehøjtidelighed på Hvidovre Kirkegård for familie og venner. Tidligere socialminister Ludvig Christensen foretog afsløringen af en mindesten i rød granit ved gravstedet. Efter at have holdt en kort tale fjernede han Dannebrogssflaget, som skjulte mindestenen. Forsamlingen sang 'Altid frejdig', og graven blev smykket med blomster og krans.

This entry was posted on Tuesday, January 13th, 2015 at 10:30 am and is filed under You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.